

у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про: застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів; зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорту чи експорту яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності тощо.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», у разі порушення будь-якою особою авторського права і (або) суміжних прав, особа, права якої порушено, має право: вимагати визнання та поновлення своїх прав, у тому числі забороняти дії, що порушують авторське право і (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення; звертатися до суду з позовом про поновлення порушених прав та (або) припинення дій, що порушують авторське право та (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення та вчиняти ряд інших дій передбачених законом.

Загалом можна зробити висновок, що питання захисту права інтелектуальної власності значною мірою врегульоване законодавством України, причому різними його галузями. Проте не всі можливості, що закладені в нормах права реалізуються на практиці і потрібний більш дієвий механізм реалізації права на захист у даній сфері.

ФОРМИ УЧАСТІ ПРОКУРОРА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Клименко А.О., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП НАВС Мазур В.В.

Діяльність прокурора в цивільному судочинстві відбувається в конкретних процесуальних формах, що передбачені в ч. 3 ст. 36-1 Закону України «Про прокуратуру». Процесуальні форми участі прокурора в цивільному процесі - це закріплена в процесуальному законі можливість впливу його діяльності на розвиток цивільного судочинства - на порушення цивільної справи в суді чи вступ в уже розпочатий іншими особами судовий процес у справі .

Згідно з ч. 5 ст. 36-1 Закону України «Про прокуратуру» прокурор самостійно визначає підстави представництва інтересів у суді та форми його здійснення. Відповідно до ст. 45 Цивільного процесуального кодексу, то вона дещо конкретизує форми участі прокурора в процесі у порівнянні зі ст. 36-1 Закону України «Про прокуратуру». Тому можна вважати, що є дві процесуальні форми участі прокурора в цивільному процесі.

Перша форма - це звернення до суду першої інстанції з позовами і заявами щодо захисту прав, свобод та інтересів інших осіб, або державних чи суспільних інтересів та участь у цих справах. Розгляд цих справ передбачений в позовному, наказному та окремому провадженні. Згідно з ч. 2 ст. 45 ЦПК, прокурор здійснює в суді представництво інтересів громадянина або держави в порядку, встановленому ЦПК та іншими законами, і може здійснювати представництво на будь-якій стадії цивільного процесу. Це значить, що прокурор має право внесення апеляційної скарги (ст. 292 ЦПК), касаційної скарги (ст. 324

оскарження судових рішень у зв'язку з винятковими обставинами (ст. 353 ЦПК) та подання заяви про перегляд рішення, ухвали чи судового наказу за нововиявленими обставинами (ст. 362 ЦПК). Це робиться також у формі звернення прокурора до суду апеляційної чи касаційної інстанції.

З наведеного випливає, що порушення прокурором цивільної справи зумовлюється необхідністю захистити інтереси держави або громадянина, однак ст. 45 ЦПК не визначає, коли настають такі обставини, а надає право прокуророві визначити їх у кожному конкретному випадку самостійно у будь-якій справі, що підвладна суду. Це свідчить про факультативність цієї форми участі прокурора у цивільному процесі. Однак в ст. 33 Закону України «Про прокуратуру» встановлено імперативне правило про те, що з метою захисту інтересів держави, а також громадян, які за станом здоров'я та з інших поважних причин не можуть захистити свої права, прокурор або його заступник пред'являє чи підтримує пред'явлений потерпілим цивільний позов про відшкодування збитків, заподіяного злочином. Зазначене є винятком із загального положення про право прокурора на звернення до суду за своїм розсудом.

Друга процесуальна форма - здійснення представництва інтересів громадянина або держави в порядку, встановленому ЦПК та іншими законами на будь-якій стадії цивільного процесу, тобто коли його участь визнається обов'язковою як за його зверненням, так і за зверненням до суду інших осіб. Так, статтею 281 ЦПК передбачено, що справа за заявою про надання психіатричної допомоги у примусовому порядку чи про припинення надання амбулаторної психіатричної допомоги, госпіталізацію у примусовому порядку розглядається в присутності особи, щодо якої вирішується зазначене питання, його представника з обов'язковою участю прокурора та інших осіб, що подали заяву. Фактично цим передбачається вступ прокурора в цивільний процес для дачі висновку в справі (ст. 35 Закону України «Про прокуратуру»), хоча безпосередньо статті 45,46 ЦПК, на відміну від ст. 121 ЦПК 1963 р., такої форми участі прокурора в цивільному процесі не передбачають.

Надаючи право прокурору вступити в процес на будь-якій стадії, законодавець мав на увазі наступну схему. За ЦПК прокурор має право подати позов до суду першої інстанції. Незалежно від участі у справі він наділений правом оскарження рішень суду як в апеляційному, так і в касаційному порядку та ін. Однак вступ прокурора в цивільний процес на будь-якій стадії зовсім не означає його право, наприклад, вступити у справу, яка розглядається судом першої інстанції, на стадії судових дебатів. Під стадіями цивільного процесу у сенсі п. 2 ст. 45 нового ЦПК слід розуміти: розгляд справи судом першої інстанції (перша стадія); розгляд справи апеляційним судом (друга стадія) тощо. Звідси випливає, що прокурор має право вступити у справу шляхом пред'явлення позову, оскарження рішення, подання заяви про перегляд справи за винятковими чи нововиявленими обставинами тощо.

Не повинно викликати заперечення право прокурора на пред'явлення до суду заяви про видачу судового наказу в інтересах

конкретний матеріальний закон, який ці інтереси охороняє, та мотивувати, насамперед, причину з якої громадянин не може сам звернутися до суду

Також прокурор може звернутися до суду із заявою або вступити у справу в порядку окремого провадження (ст. 234 ЦПК).

КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ СПРАВ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ІЗ СІМЕЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Дудченко Т.О., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП НАВС Мазур В.В.

Аналізуючи ч. 2, 3 ст. 26, ч. 1 ст. 38, ч. 4 ст. 235 ЦПК України, необхідно зазначити, що особами, які беруть участь у справах окремого провадження, що виникають із сімейних правовідносин, є:

1) заявник - особа, в інтересах якої відкрито окреме провадження у цивільній справі. Заявниками у справах окремого провадження, які виникають із сімейних правовідносин, є суб'єкти цих правовідносин, які, можуть бути прямо визначені нормами матеріального або процесуального права. Наприклад, у справі про надання права на побачення з дитиною матері, батькові, які позбавлені батьківських прав, відповідно до ч. 1 ст. 168 СК України заявниками можуть бути мати та (або) батько, які позбавлені батьківських прав.

У деяких категоріях цивільних справ, що виникають із сімейних правовідносин, передбачено обов'язкову множинність осіб, які виступають у цивільному процесуальному правовому статусі заявника. Зокрема, у справі про розірвання шлюбу за заявою подружжя, яке має дітей, виходячи із ч. 1 ст. 109 СК України, заявників у справі має бути завжди два: і чоловік, і дружина. Якщо бажання розірвати шлюб виникає тільки одного з подружжя, відповідна категорія справ характеризується наявністю спору, а тому підлягає розгляду в порядку іншого виду цивільного судочинства - у порядку позовного провадження.

Множинність відрізняється і суб'єктний склад заявників у справі про встановлення режиму окремого проживання подружжя: відповідно до ч. 1 ст. 119 СК України заявниками у цій категорії справ мають бути дружина і чоловік одночасно. У випадку небажання одного з подружжя встановлювати режим окремого проживання, цей режим встановлюється судом в порядку позовного провадження.

Вимогу щодо наявності у заявника матеріального правового статусу містить ч. 3 ст. 234 ЦПК України, яка визначає, що в порядку окремого провадження розглядаються справи про розірвання шлюбу за заявою будь-кого з подружжя, якщо один із нього засуджений до позбавлення волі.

Таким чином, із змісту правових норм СК України, вбачається, що шлюб за умови, що другий із подружжя засуджений до позбавлення волі, може бути розірвано судом або в порядку окремого провадження за спільною заявою подружжя, яке має дітей, відповідно до ст. 109 СК України, або за позовом одного з подружжя відповідно до ст. 110 СК України. Але не суперечить ч. 3 ст. 234 ЦПК України відповідно до